

A movie poster for the film 'Pakkomielle'. The background is a scenic sunset over a body of water, with a couple in the foreground embracing. The man is shirtless and has a beard, while the woman is wearing a black lace top. In the background, there's a lake with sailboats, a road with a car, and a blue road sign that says 'Westend Espoo'.

ESA ESANDER

PAKKOMIELLE

Kun rakkaudesta
tulee riippuvuus

Esa Esander

Pakkomielle

Kun rakkaudesta tulee riippuvuus

© 2026 Esa Esander

Kaikki oikeudet pidätetään.

Tämän teoksen mitään osaa ei saa jäljentää, levittää, tallentaa tai välittää missään muodossa tai millään tavalla, sähköisesti tai mekaanisesti, ilman tekijän etukäteen antamaa kirjallista lupaa, lukuun ottamatta tekijänoikeuslain sallimia käyttötarkoituksia.

Teos on kaunokirjallinen. Henkilöt, tapahtumat ja tilanteet ovat osa fiktiivistä kokonaisuutta. Mahdolliset yhtäläisyydet todellisiin henkilöihin, tapahtumiin tai paikkoihin ovat joko tarkoituksellisia kaunokirjallisia ratkaisuja tai sattumaa.

Kirjan sisältö ja henkilöhahmot ovat tekijän luomaa kaunokirjallista ilmaisua.

Ensimmäinen painos 2026

ISBN: 978-952-89-2244-5

Kannen suunnittelu: Levolaks Oy

Taitto: Levolaks Oy

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

Kaikkea ei voi saada. Kaikkeen ei voi vaikuttaa.

Mutta aina voi valita, mihin suuntaan jatkaa.

Kaikille rakkailleni

HELMIKUU

On helmikuun toisen viikon tiistai-ilta. Kello hiipii kohti kahdeksaa, ja päässä tekee ihan helvetin kamalaa – turkulaista runoilijaa Lainetta irvokkaasti lainaten.

Olen kotona juonut muutaman maitolasillisen verran halvinta italialaista kartonkipunkkua. Se maistuu tunkkaiselta, mutta kolmannen lasin jälkeen maku ei enää juuri häiritse. Äidiltä perityt kaksi viinilasiasia odottavat likaisina tiskikoneessa. Neljä muuta ex-vaimoni paiskasi vuosia sitten keittiön seinään saatuaan tietää uskottomuudestani. Sirpaleet eivät liimanneet avioliittoamme takaisin kasaan.

Viini irrottaa padon. Humalainen mieli alkaa tuottaa muka loogisia ajatuksia, jotka ovat todellisuudessa pelkkiä pakkoajatuksia. Tunnen, kuinka elämänilo valuu mustasukkaisuuden pimeään viemäriin. Jäljelle jäävät vain kipu ja viha. Salilla näin jo, että hänen ajatuksensa olivat muualla. Mitä enemmän juon, sitä katkerammaksi muutun.

Tunsinko minä sitä naista koskaan? Entä jos aavistukseni on oikea?

Saatana. Minähän lähden katsomaan.

Suuttumus pakottaa minut liikkeelle. Rakastan tuskaa, sillä niin kauan kuin se sattuu, sydän ainakin vielä lyö.

”On aivan ihanaa täällä Hyljelahdessa”, nainen sanoi viime kesänä kotonani riehakkaan aamuseksin jälkeen.

Hetken hän luuli olevansa entisessä kodissaan ex-miehensä kanssa. Havahduttuaan nykyhetkeen hän katsoi minua hämmentyneenä, otti tilanteen heti haltuunsa ja hymyili.

”Jari, sinäkin saat joskus sanoa väärän nimen.”

Asia oli sillä selvä. Ei anteeksipyyntöjä.

Parhaimmillaan seksi vie niin syvälle nautintoon, että unohtaa hetkeksi kaiken – jopa sen, kenen kanssa on.

Turha miettiä. Katso kokonaisuutta, Jari. Kun elää, niin kokee.

Puhallan kalibroimattomaan tuurijuopon alkometriin: 0,36 promillea. Tosin humala ei vielä tunnu juuri miltään.

Asun vain muutaman kilometrin päässä ex-naiseni kodista. Sisälläni herää mustasukkainen salapoliisi. Haluan tietää, onko hänellä uusi mies. Juuri sitä aavistin tänään salilla.

Kenelle näytät sitä valoa, jonka sytytin sinuun vuoden aikana?

En pääse asuntoon tarkistamaan asiaa. En oikeastaan edes halua. Minut on blokattu kaikkialla, eikä syyttä.

Hänen WhatsAppinsa täyttyi viesteistäni: Rakastan sinua. Olet niin ihana.

Itsestäänselvyyksien jatkuva hokeminen uuvutti hänet lopullisesti. Etenkin sen jälkeen, kun hän ei enää piitannut minusta.

Kello on jo kymmenen illalla, kun ajan hänen kotinsa lähelle. Itku kuristaa kurkkua.

Promillet nousevat hitaasti. Maksani ei ole koskaan ollut mikään rapajuopon tehopoltti. Olen jo kadottanut laskun siitä, montako lasillista olen juonut.

Mustasukkaisuus vaatii tutkimaan rikospaikan.

Pieni humala ei tätä tutkimusta haittaa – ellei poliisi pilaa kaikkea. Tuskin. Heillä on tärkeämpääkin tekemistä kuin yhden vanhan miehen sydänsurujen selvittäminen.

Pysäköin autoni sivummalle.

On tyypillinen helmikuinen pakkasilta. Lunta on vähän, tuuli on tyyntynyt ja ympärillä vallitsee lähes täydellinen hiljaisuus.

Ainoa ääni kuuluu omasta päästäni.

Vihan tasainen, aaltoileva surina.

Seison metsäsaarekkeen reunassa. Edessä kohoavat tunnetun arkkitehtitoimiston suunnittelemat punatiiliset talot. Rahalla saa yksilöllisyyttä: tasakattoisia laatikoita, neliömäisiä ikkunoita ja huolellisesti suunniteltua persoonallisuutta.

Laiskaa erilaisuutta.

Tuijotan herkeämättä Westendin kolmikerroksisen talon toisen kerroksen keittiön ikkunaa. Sälekaihtimet ovat alhaalla, mutta niiden raoista erotan tutun lokkilampun. Olen itse laskenut ja nostanut nuo kaihtimet kymmeniä kertoja. Pimeällä ne estävät viistosti oikealla olevan naapuritalon kolmannen kerroksen asukkaita näkemästä sisään.

Vietin tässä asunnossa kuukausien ajan enemmän öitä kuin omassa kodissani.

Istuin iltaisin sohvalla T-paidassa ja vaaleansinisissä kotishortseissa, jotka nainen oli ostanut minulle. Katsoimme suoratoistopalveluista sarjoja. Hän istui lattialla jalkojeni välissä, selkä sohvaan vasten, ja hieroin usein hänen hartioitaan. Joskus hän innostui kesken kaiken, kääntyi minua kohti ja veti shortsini nilkkoihin. Sanoja ei tarvittu.

Sälekaihtimet pitivät uteliaat katseet ulkopuolella, kun elimme omaa arkeamme – sellaista, johon kuului myös intohimo.

Kuukausien aikana opin jotakin itsestäni. Kuusikymmentäviisivuotiaan miehen seksuaalisuus ei ollut hiipunut mihinkään. Himo ruokki halua.

Aamuisin avasin kaihtimia hieman raolleen, istuin keittiön pöydän ääreen kahvikuppi kädessä ja katselin maisemaa, joka tuntui hetken myös minun kodiltani.

Viimeisestä käynnistä on kulunut muutama viikko.

Hain loput tavarani. Parisuhteemme oli ohi.

Kun vaihdoimme eteisessä tavarakasseja, halusit vielä kerran suudella. Nojasit laskutason reunaan, painoit lantiosi minua vasten ja vastasit suudelmaan yhtä intohimoisesti kuin aina ennenkin. Suudelmat herättävät sinut eloon.

Se oli sinun tapasi sanoa hyvästit.

Tuo suudelma elää yhä muistissani, samoin tuhannet sitä edeltäneet. Suudelmaa ei voi varastoida. Ei halauksia, kosketuksia eikä yhteisiä öitä.

Ilman läheisyyttä ihminen alkaa kuihtua.

Niin ainakin minä uskon.

Me elimme kuukausia samalla taajuudella. Rakkaus näkyi meissä silloinkin, kun olimme eri paikoissa. Sinun kasvosi syttyivät hymyyn hetkessä. Rakastin sinua koko sydämestäni.

Sinä rakastit omalla tavallasi – hillitymmin, varovaisemmin. Opin vähitellen, ettei tunteiden näyttäminen ollut sinulle koskaan helppoa.

Värjöttelen nyt Westendin pusikossa.

Kai mies saa olla hetken typerä, kun mustasukkaisuus vie järjen ja viini hämärtää loputkin. Tuntuu kuin puolet elämästäni olisi revitty irti.

Haluan tietää, kuka vei paikkani.

Onko siellä nyt toinen mies?

Mielikuvitus tekee työnsä. Kuvittelen hänet nuoremmaksi, itsevarmemmaksi. Sellaiseksi, joka ei jää eteiseen epäröimään, vaan kulkee suoraan makuuhuoneeseen.

Pakkomielteinen ajatukseni saa uuden suunnan.

Parkkipaikka. Jos siellä on vieras auto, saan ainakin yhden vastauksen.

Vieraspaikan keskimmaisessä ruudussa seisoo ruosteen täplittämä kulahtanut BMW X5. En ole nähnyt sitä koskaan aiemmin. Tunnen tämän pihan autot. Olen pysäköinyt oman Audini näihin ruutuihin kymmeniä kertoja, joskus useiksi päiviksi.

Nyt paikkani on varastanut kutsuttu vieras.

Mustasukkaisuudessa marinoitu salapoliisi Jari Holmes ottaa kuvan rekisterikilvestä.

Hetkessä internet paljastaa omistajan. Sebastian. Meritekniikan insinööri. Viisikymmentäyhdeksän vuotta. Työelämässä.

Useita vuosia minua nuorempi. Juuri sellainen mies, jollaisen kuvittelen hänen nyt haluavan.

Potentiaalia. Tulevaisuutta. Vuosia eteenpäin.

Minä olin yhtäkkiä liian vanha.

Silti vielä vähän aikaa sitten en ollut – silloin, kun deittipalvelun profiili oli suljettu ja hän vakuutti haluavansa vain minut.

Tunnen outoa voitonriemua. Olen saanut selville jotakin, mitä halusin tietää.

Mutta mitä BMW omistaja oikeastaan merkitsee ex-naiselleni? Taloyhtiössä on kymmeniä asuntoja. Mitä helvettiä minulle edes kuuluu, mitä aikuinen nainen elämällään tekee?

Miksi käyttäydyn näin?

Tarvitsen hoitoa. Ehkä lobotomia riittäisi. Poistettaisiin tunne-elämä kokonaan. Jos sekään ei auttaisi, kokeiltaisiin jotakin järeämpää.

Ex-naiseni oli enemmän kuin kukaan, jonka olin koskaan tavannut. Kauniimpi, seksikkäämpi, älykkäämpi. Hän uudisti koko elämäni.

Sellaista rakkautta ei sammuteta katkaisijasta.

Rintaa puristaa. Sydän hakkaa.

Totuus sattuu enemmän kuin epätietoisuus.

*

Päivällä salilla olin aavistanut, että joku toinen sulkisi pian hänen sälekaihtimensa iltaisin.

En silloin ajatellut kaihtimia, vaan häntä. Hän säteili.

Kasvot olivat huolitellut. Auto oli vastapesty. Se oli hänellä usein merkki siitä, että jotakin erityistä oli luvassa.

Kohdatessamme hän sanoi iloa pursuten, ”menen seuraavaksi jalkahoitoon.”

Tiedän tunteen. Olen itsekin käynyt.

Hyvä jalkahoito rentouttaa koko kehon.

Tuntuu palleissa, kun hoitaja painaisee voimalla jalkapohjia.

Salilta lähtiessään hän pysähtyi vielä eteeni ja huikkasi, ”tsau ja moi.”

Jumppakassi heilahti leikillisesti kohti haaroväliäni. Hän vilkaisi minua nopeasti. Katseessa oli jotakin, jota en osannut tulkita – ehkä sääliä, ehkä helpotusta.

Sitten hän katosi näkyvistäni lantio keinuen yhtä energisenä kuin oli tullutkin.

Tuntuiko hänestä todella siltä, ettei minun surullani ollut enää mitään merkitystä?

Jatkoin hammasta purren vatsalihastreeniä.

Yritin hukuttaa kipuni sataan toistoon.

Turhaan.

Tiesin, että kaikki yhteiset suudelmat, kosketukset ja yöt alkaisivat vähitellen haalistua hänen muististaan.

Ehkä minunkin pitäisi antaa niiden unohtua.

Hänelle uusi alku. Minulle menetys.

Mielikuvitus muuttuu armottomaksi.

Kuvittelen hänen kokeilevan uusia miehiä yksi toisensa jälkeen.

Ajatus ei lämmitä.

Westendin pakkasyö on kylmä. Alan tutista horkasta. Näkökentän reunaan hiipii aurallisen migreenin tuttu värisevä valo.

Ero ei ole elämässäni uusi kokemus.

Minut on jätetty tekstiviestillä, sähköpostilla, puhelimitse, kirjeellä, kasvotusten ja joskus sanomatta sanaakaan.

Nuorena se sattui. Nyt se sattuu vielä enemmän.

Varpaat ovat jäässä. Sormet puutuvat.

Silti jatkan ikkunan tuijottamista.

Mereltä puhaltava viima puree luihin asti.

Pitäisi kai vain hyväksyä, että aikuisen kuuluu kestää vastoinikäymiset.

Ehkä en sitten ole kovin aikuinen. Enkä lainkaan vahva.

Mitä vanhemmaksi tulen, sitä raskaammalta hylätyksi tuleminen tuntuu.

Minun tarinani päättyi vähän aikaa sitten.

Aamukahvia opettelen taas keittämään vain yhdelle.

Ottaa aikansa, ennen kuin käsi oppii mittaamaan kahvin kahden sijasta yhdelle.

Ehkä sydänkin oppii aikanaan.

Pysäköin autoni tavallista kauemmas. Taloyhtiössä tunnetaan vanha, haalistunut keltainen Audini liian hyvin. Se yhdistetään yhä tuohon toisen kerroksen asuntoon.

Vastapäisen talon kolmannessa kerroksessa asuu entinen esimieheni Rauno. Törmäsimme usein pihalla, kun kävin täällä. Vaihdoin kuulumisia ja muistelimme työvuosia. Nykyään näen kaveriani silloin tällöin eläkeläisten päiväkahviporukassa.

Toivon vain, ettei hän satu vilkaisemaan ikkunasta juuri tänä iltana.

Tunnen olevani oman elämäni ulkokehällä ja tuijotan tyhjin silmin naisen valaistua ikkunaa, pidätellen yöllistä raivonhuutoa.

Pää on turtunut viinistä ja ikävästä.

Ylävatsaa kouristaa.

Tuntuu kuin sekä pää että vatsa olisivat luhistumassa kasaan kuin kuolleet tähdet.

Yhteiset muistot ovat väistyneet. Niiden tilalle on tullut vain ikävä ja myrkyllinen mustasukkaisuus. Nainen katosi elämästäni varoittamatta. Shokki, viha ja avuttomuus halvaannuttivat minut.

Erityisopettajana hän opetti minulle kerran, miten vihaa pitäisi oppia tunnistamaan ja hallitsemaan.

Nyt muutama hänen lausumansa lause on hajottanut koko elämäni.

Kurkussa on kuiva, nielemätön eropala.

Tuntuu kuin tukehtuisin. Auttakaa nyt, saatana.

Eikö kukaan osaa auttaa? Terapia?

"Miltä sinusta nyt tuntuu, Jari?"

"Voitko jakaa surusi?"

En vittu voi.

Tälle tunteelle ei löydy sanoja.

Ymmärrän ensimmäistä kertaa, ettei suru ole pohjaton. Pohja on olemassa.

Seison siinä nyt. Lumisen Westendin pusikossa.

Tutisevilla jaloilla. Varpaat tunnottomina.

Hetkittäin tuntuu kuin koko talo kaatuisi päälleni.
Punatiilinen rakennus näyttää pimeässä vihamieliseltä eläimeltä,
joka puolustaa asukastaan minulta.

Muut ikkunat ovat sammuneet.

Naapuritalossa Rauno nukkuu varmasti jo. Hän on aina elänyt
säännöllistä elämää, ainakin kotona.

Tähän aikaan myös exäni tavallisesti nukkuu.

Keittiön valot sammuvat viimeistään puoli yhdeltätoista.

Tänään ne palavat edelleen. Kello on jo yksitoista.

Olen seissyt täällä tunnin. Tuijottanut yhtä ikkunaa.

Olenko tulossa hulluksi? Ehkä olen jo.

Käännyin pois ja palaan autolle. Minut on heitetty ulos
rakkaudesta.

Jäljellä on vain vanha mies ja suunnaton tyhjyys.

Ajan kotiin kohmeisin käsin. Lumi leijailee hiljaa.

Sitten poliisiauto ilmestyy sivutieltä suoraan taakseni.

Helvetti.

Ensimmäinen ajatukseni on, että nyt kaikki päättyy tähän.

Vilkaisen nopeusmittaria. Valot. Kaistan.

Hengitän syvään ja puristan rattia molemmin käsin.

Näen jo lööpin mielessäni.

”Mustasukkainen stalkkaaja ajoi humalassa valotolppaan
Espoossa.”

Ajamme pitkän matkaa peräkkäin.

Sitten poliisiauto kiihdyttää moottoritielle johtavalle rampille.

Minä käännyin kotiin.

Rattijuopumus olisi kruunannut tämän helvetillisen päivän.

Ehkä olisin päässyt samalla hoitoon.

Kotona juon vielä lasillisen pöydälle lämmennyttä,
etikkaiseksi muuttunutta punaviiniä.

Kaadun sänkyyn. Herään vähän kuuden jälkeen.

Pää tuntuu siltä kuin joku hakkaisi sitä sisältäpäin.

Uni oli pelkkää pyörimistä. Oikeaa asentoa ei löytynyt.

Eikä löytynyt rauhaakaan.

Särkyyn auttaa ibuprofeeni 600. Kipu pehmenee.

Ajatukset eivät.

Yhtäkkiä mieleeni nousee uusi ajatus. Menen takaisin Westendiin.

Haluan nähdä, onko hän jo hereillä.

Tiedän hänen nukkuvan yleensä kahdeksaan tai yhdeksään asti.

Ajatus on järjetön. Pakkaan treenivaatteet mukaan.

Lähellä on kuntosali. Ehkä saan tunteeni hetkeksi vaikenemaan rautaa nostamalla.

Illalla aavistin, että ex-rakkaallani oli kotonaan toinen mies.

Mustasukkaisuus, menetys ja hylätyksi tuleminen leviävät kehossani kuin myrkky. En pysty hyväksymään sitä, että hän vaihtoi toimivan suhteemme muutamassa sekunnissa deittipalveluun ja palasi etsimään jotakin uutta.

Ajatus ei mene alas. Se on liian suuri pala nieltäväksi.

Sylkeminenkään ei auta, sillä kaikki tapahtuu omassa päässäni.

"Kirjoita se pois."

Niinhän sanotaan. Mutta pelkkä kirosanujen virta ei ole kirjallisuutta.

Se on pelkkää sekavaa alitajuntaista dadaa.

Pukeudun lämpimästi ja mahdollisimman huomaamattomasti.

Parkkeeraan samaan paikkaan kuin yöllä.

Kello on vähän yli seitsemän.

Lähitalojen ikkunat ovat yhä pimeinä, mutta hänen keittiössään ja olohuoneessaan palaa valo.

Sälekaihtimen raosta erotan tutun hahmon.

Hän istuu ikkunan vieressä.

Juuri siinä hän tavallisesti työskentelee, kirjoittaa ja katselee välillä ulos.

Omatuntoni yrittää vielä kerran.

"Lopeta, Jari."

"Sinä hävisit."
"Lähde kotiin."
"Sait kuitenkin kolme kuukautta täynnä iloa."
"Ero tuli yllättäen. Et voinut valmistautua siihen sen enempää
kuin sotilas valmistautuu luotiin."
Parisuhteessa yllättäen jätetty ihminen ei kuole.
Mutta jokin hänen sisällään sammuu.
Pakkasen keskellä omatunto yrittää vielä puhua.
"Hyväksy tämä."
"Katso eteenpäin."
"Löydät vielä jonkun."
Naurahdan itsekseni.
Et tunne minua.
Minun on käytävä tämä sota loppuun asti.
Viha on tällä hetkellä ainoa tunne, joka pitää minut liikkeessä.
Tyhjiys olisi paljon pahempi.
Kävelen parkkipaikalle. Vanha BMW on poissa.
Tuoreet renkaanjäljet hennossa lumessa kertovat kaiken.
Mies on lähtenyt.
The cock left the building.
Ajatus on lapsellinen. Silti se sattuu.
Kuvittelen heidän juoneen aamukahvin yhdessä.
Kuvittelen yön.
Kuvittelen liikaa.
Viha syöksyy lävitseni kuin kuuma aalto.
Kun palaan autolleni, näen vielä hänen keittiönsä valon
sammuvan.
Ehkä hän menee takaisin sänkyyn. Ehkä ei.
Mielikuvitus tekee loput.
Istun autoon.
Puhelin piippaa viestin merkiksi.
Kello on 7.30.
Jari. Olen alkanut tapailla erästä miestä. Sinä ja minä emme
tapaa enää koskaan emmekä palaa yhteen. Voi hyvin. T. E.

PAKOMIELLE

Voiko rakkaudesta tulla riippuvuus.

Jari on kuusikymppinen mies, joka haluaa löytää elämänsä rakkautta, läheisyyttä ja seksiä. Deittisovellukset lupaavat helpon tien yhteyteen, mutta todellisuus on toinen. Yksi nainen saa hänen sydämensä sykkimään, toinen vie yöunet ja kolmas palauttaa uskon siihen, että elämässä voi vielä alkaa jotakin aivan uutta.

Voiko ihminen rakastaa uutta, jos sydän roikkuu edelleen vanhassa? Ja mitä tapahtuu, kun rakkaus löytyy lopulta aivan odottamattomasta suunnasta jopa oman perheen piiristä?

Pakkomielle on suorasukainen, humoristinen ja paikoin räähävitön romaani rakkaudesta, seksistä, yksinäisyydestä, mustasukkaisuudesta ja henkisestä kasvusta.

Se kertoo siitä, kuinka helppoa on jäädä kiinni ihmiseen, joka ei enää kuulu elämäsi ja kuinka vaikeaa, mutta vapauttavaa, on päästää irti.

Kaikkea ei voi saada. Kaikkeen ei voi vaikuttaa.

Mutta aina voi valita, mihin suuntaan jatkaa.